




# Osnove ekonomije

*1. predavanje – IU1*

doc. dr. sc. Danijel Knežević, v. pred.

*Ishod učenja 1:*  
**Uvodna razmatranja**  
**(1)**



# Ishod učenja 1:

## Minimalni ishod učenja:

- Analizirati osnovne elemente ekonomskog sustava i njihovu interakciju.

## Željeni ishod učenja:

- Interpretirati interakciju osnovnih ekonomskih elemenata na primjerima.

# Ekonomija

- Što proučava ekonomija?
- Čime se bave ekonomisti?
- Znanost o novcu i zarađivanju? NE!

# Ekonomija



- Znanost o izboru.
- Budući da ne možemo imati sve što želimo moramo birati.
- Želje su nam neograničene, a resursi (vrijeme, novac...) ograničeni.
- „Znanost koja proučava kako sa što manje napraviti što više.”
- Znanost o učinkovitosti.
- Odabir – studirati ili raditi?
- Odabir – studirati Internetski marketing ili nešto drugo?
- Odabir – živjeti u Hrvatskoj ili inozemstvu?
  
- Proučavanje ekonomije nam pomaže da bolje razumijemo svijet u kojem živimo.

**Svijet u kojem  
živimo....**

A white, torn paper-like border runs along the bottom edge of the image, creating a jagged, irregular shape that separates the black background from the white text above.

## Europska središnja banka ponovno spustila kamatne stope

FINANCIJE ·  Forbes Hrvatska · 12. ruj 2024. 15:16



Christine Lagarde, predsjednica Europske središnje banke, Foto: Profimedia

## Prognoza HNB-a: Inflacija će privremeno ubrzati zbog skuplje struje i plina

FINANCIJE ·  Gordana Grgas · 17. ruj 2024. 11:43



Boris Vujčić, guverner Hrvatske narodne banke, Foto: Tomislav Miletić/Pixsell

## Boro Vujović o porezu na nekretnine: Neće doći do potresa na tržištu, ali nekima će porasti trošak (video)

HRVATSKA · F Forbes Hrvatska · 28. ruj 2024. 09:03



Boro Vujović, vlasnik agencije za posredovanje nekretninama, Foto: Sanjin Strukic/PIXSELL

## Europska auto industrija je ozbiljno uzdrmana: Što s električnim automobilima i lošom prodajom?

AKTUALNO · F Forbes · 30. ruj 2024. 17:24



Stellantis Leapmotor T03 / FOTO: Stellantis media



## Ovo su američki građevinari koji se brutalno bogate u vrijeme dok su stanovi mnogima nedostižan san

AKTUALNO •  Forbes • 29. ruj 2024. 14:59



Tom Bradbury, američki građevinar-milijarder; Foto: Aaron Kotowski for Forbes

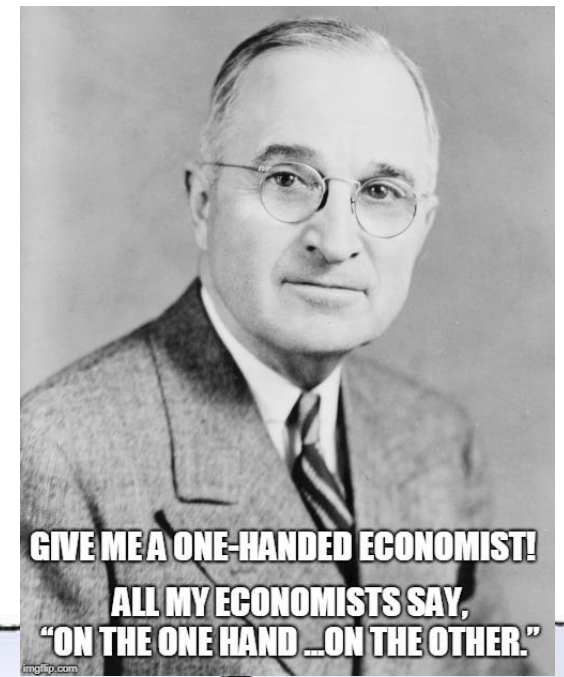
## Revolut predstavio profil svojih ulagača u Hrvatskoj i koliki im je prosječni portfelj

FINANCIJE •  Bojan Bajgorić Šantić • 17. ruj 2024. 11:50



Investiranje preko Revoluta; Foto: Revolut

# UNDERSTANDING ECONOMICS..



# Zašto izučavati ekonomiju?

- Donosimo bolje odluke: privatno i poslovno.
- Omogućuje nam da budemo bolji sudionici gospodarstva.
- Bolje razumijemo ekonomske politike i njihov utjecaj na naš privatni i profesionalni život.
- Zato što obuhvaća pojedince, poduzeća, industrije i politiku.
- Razvijamo financijsku svijest i ekonomski način razmišljanja.
- Ili... kako to piše u vašem udžbeniku...

*...cijeli svoj život borit ćete se protiv okrutnih ekonomskih istina. Kao glasač, donosit ćete odluke o pitanjima koja se ne mogu razumjeti dok ne usvojite osnove ovog predmeta. Bez izučavanja ekonomije ne možete biti u potpunosti informirani o međunarodnoj trgovini, ekonomskim učincima interneta ili ovisnosti između inflacije i nezaposlenosti... (Paul Anthony Samuelson)*

**Zašto o tome učimo  
na marketingu?**

A white, torn-paper-like border runs along the bottom edge of the slide, starting from the left and extending towards the right, with a jagged, irregular edge.

# Važne marketinške teme

- Ponašanje potrošača.
- Proizvodnja, troškovi i cijene.
- Ponuda i potražnja.
- Tržišne strukture i maksimalizacija profita.
- Utjecaj makroekonomije na potrošnju u ponašanje potrošača.
- Odrednice individualne potrošnje.
- Investicije.
- ...

# Ekonomija

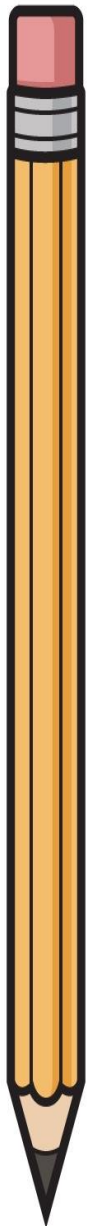
- Istražuje ponašanje **financijskih tržišta**, uključujući **kamatne stope** i **cijene dionica**.
- Ispituje razloge zašto neki ljudi ili zemlje imaju **visoke dohotke** dok su drugi **siromašni**.
- Izučava **poslovne cikluse** – uspone i padove **nezaposlenosti** i **inflacije** – zajedno s politikama za njihovo upravljanje.
- Razmatra rast u **zemljama u razvoju** i predlaže načine za poticanje djelotvorne uporabe resursa.
- Ispituje kako se **državnim ekonomskim politikama** može koristiti kako bi se postigao **gospodarski rast**, puna **zaposlenost**, **stabilnost cijena**, efikasna upotreba resursa...
- ...

# Mikroekonomija

- Grana ekonomije koja se bavi ponašanjem pojedinaca, kućanstava poduzeća i privrednih grana.
- Temeljna pitanja mikroekonomije: rijetkost dobara, potrebe, cijene proizvodnih činitelja, tržište, troškovi prihod, profit, kamata, plaća, ...
- Osnivačem mikroekonomije smatra se **Adam Smith** koji je 1776. objavio „Bogatstvo naroda” u kojoj je objasnio funkcioniranje tržišne ekonomije i od tada se na ekonomiju gleda kao na znanost.
- „Otac ekonomije”.







# Nevidljiva ruka Adama Smitha

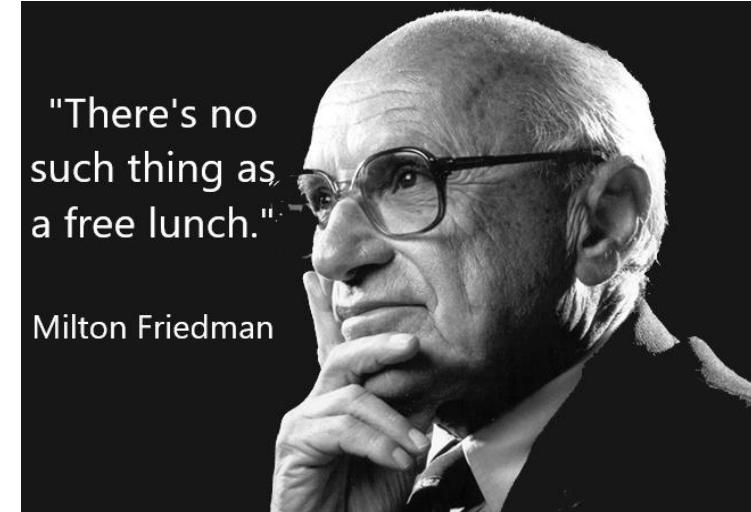
- Govori o automatskom djelovanju tržišnog mehanizma.
- Tržište će najbolje funkcionirati i svima će biti bolje kada pojedinac radi ono što mu je interesu, bez velike državne intervencije.
- Kada slijedi vlastiti interes i radi najbolje za sebe, istovremeno radi i „za druge” – postiže pozitivne učinke za društvo premda mu to nije bila namjera.
- <https://www.youtube.com/watch?v=xtkVSeE28NE>
- *Capitalism is the astounding belief that the most wickedest of men will do the most wickedest of things for the greatest good of everyone. (J.M.Keynes)*

# Makroekonomija

- Dio ekonomske znanosti koji proučava ponašanje i funkcioniranje privrede kao cjeline.
- Najvažnije makroekonomske veličine:
  - BDP,
  - inflacija,
  - zaposlenost,
  - izvoz,
  - uvoz,
  - kamatna stopa,
  - devizni tečaj ...
- „Otac makroekonomije” je John Maynard Keynes koji se suprotstavljao klasičnoj doktrini laissez-fairea.

# John Maynard Keynes

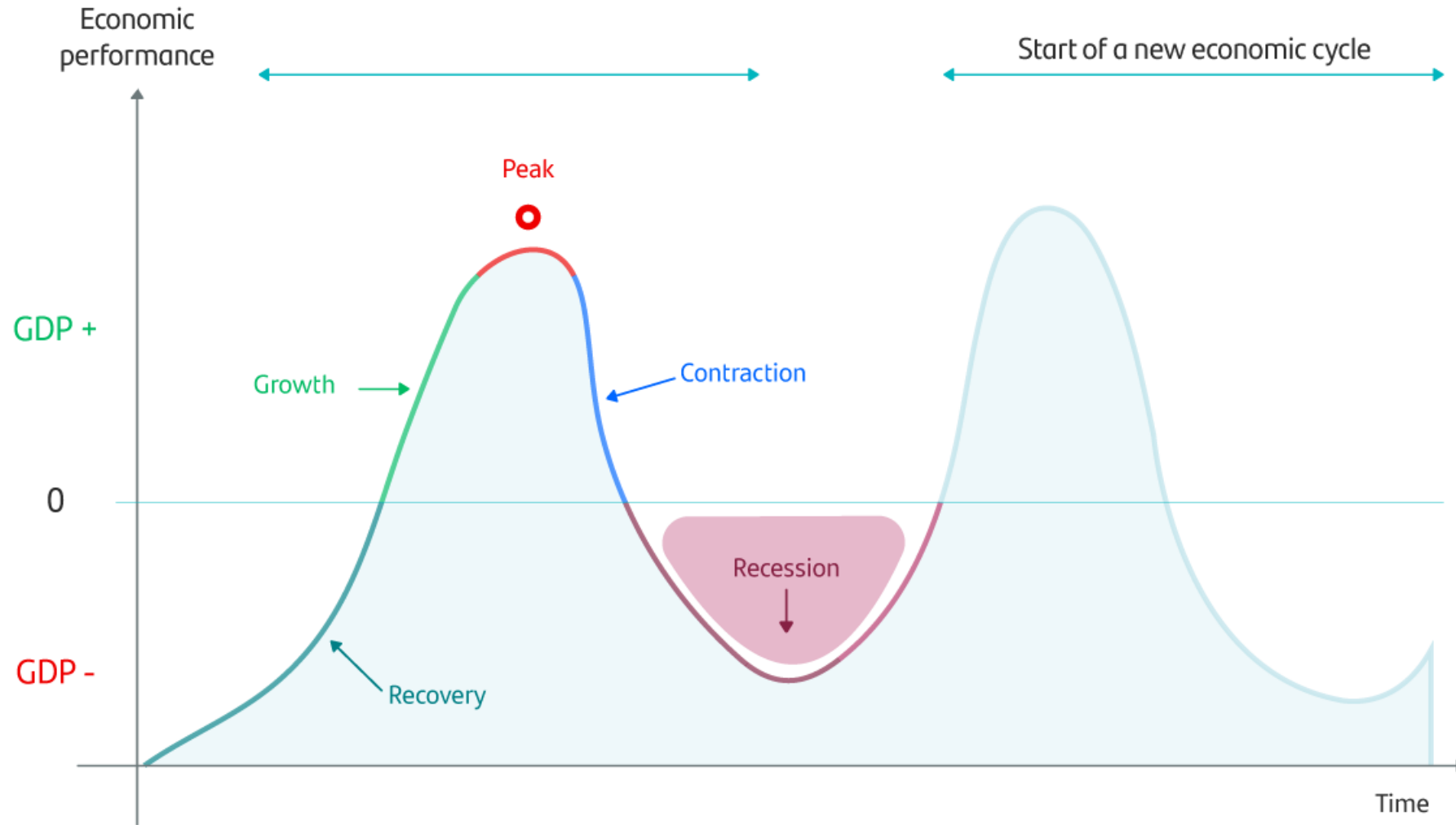
- Najznačajnije djelo: Opća teorija zaposlenosti, kamate i novca (1936).
- Zagovara aktivnu ekonomsku ulogu države u djelovanju na gospodarstvo.
- U padovima gospodarskih aktivnosti monetarnom politikom se mogu sniziti kamatne stope i jeftinijim kreditom stimulirati poduzeća na investiranje, što obnavlja ekonomsku aktivnost – smanjuje se nezaposlenost i povećava proizvodnja.
- Prije Keynesa, ciklusi prosperiteta i recesije su se smatrali neizbježnima.
- Kasnije, kroz stagflacijsku (visoka inflacija i nezaposlenost) krizu 70ih godina koja se nije mogla riješiti mjerama kejnezijanske ekonomske politike vidjelo se da to nije univerzalna ekonomska doktrina.



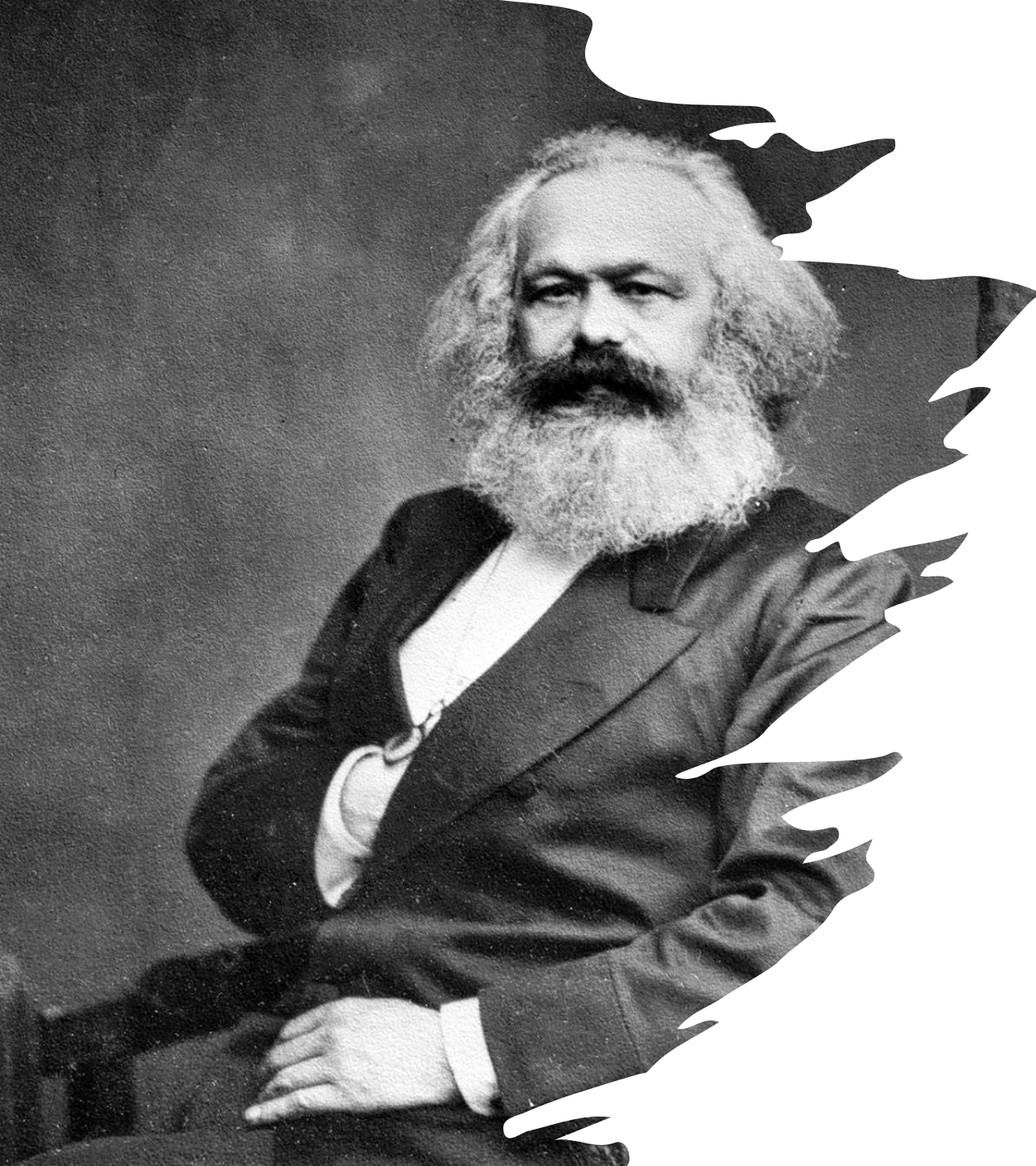
"There's no such thing as a free lunch."

Milton Friedman

# Ekonomski ciklus



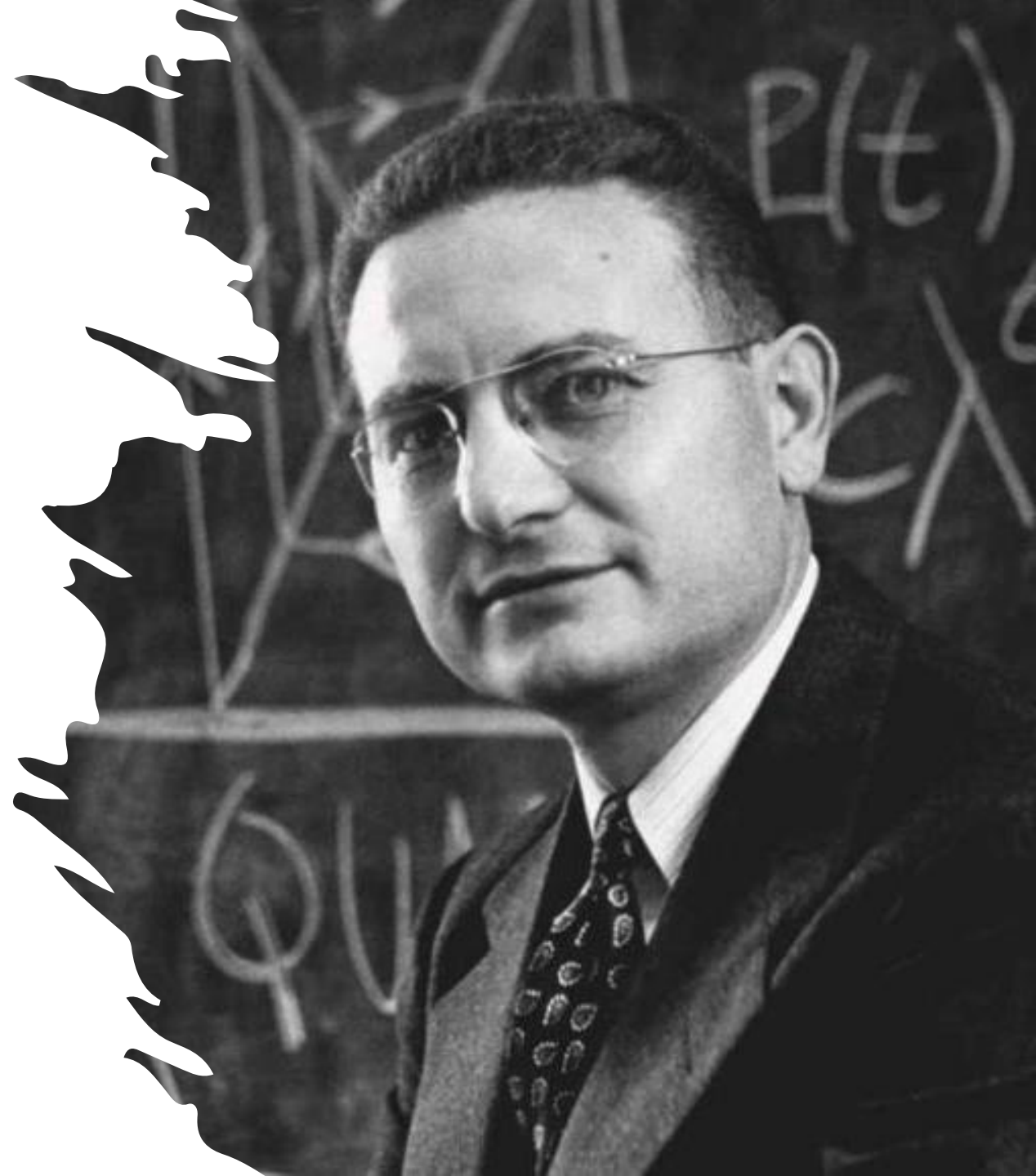
# Karl Marx



- U svojim je radovima kritizirao kapitalizam kao ideologiju koja izrabljuje radnike i koja uzrokuje veliku materijalnu nejednakost među ljudima.
- Smatrao je da će se kapitalizam sam urušiti zbog djelovanja konkurencije i zbog ustanka radnika.
- Njegove ideje preuzimaju ideolozi komunizma, što rezultira revolucijama i formiranja država s komunističkim/socijalističkim uređenjem, kao što su SSSR i Kina.

# Paul Anthony Samuelson

- Napisao udžbenik koji ćemo koristiti. 😊
- Njegove matematičke analize postavile su temelje moderne ekonomije.
- Dobitnik je Nobelove nagrade za ekonomiju 1970. godine za ukupni teorijski rad i doprinose unaprijeđenju razine znanstvene analize u ekonomskoj znanosti.



# Jedinstvo mikroekonomije i makroekonomije

- Međusobno se nadopunjuju jer se djelovanje mikroekonomskih subjekata događa u makroekonomskom okruženju.

# Sljedeće teme:

Temeljni ekonomski pojmovi: oskudnost, učinkovitost, oportunitetni trošak, tržište, različite strukture gospodarstva....





**Hvala na pažnji!**